

OM NAMNET JESUS

När Bibeln säger att Jesus fått *"namnet över alla namn"* (Filipperbrevet 2:9), syftar det inte enbart på det mänskliga namnet Jesus, utan också på det namn som representerar Guds egen identitet och ära – nämligen YHWH. Genom sin uppståndelse och upphöjelse bär Jesus inte bara ett frälsarnamn. Han bär det heliga och eviga Gudsnamnet i sig och är Guds fullkomliga uppenbarelse i tid och rum – den person i vilken Guds väsen blivit synligt och tillgängligt för oss.

Precis som den ouppnåeliga, transcendenta Gud blivit immanent och tillgänglig för oss i Jesus, har även det outsägliga gudsnamnet fått en uttalad och närvarande form i världen.

Guds namn – outsägligt i judisk tradition

I den judiska traditionen var Guds personliga namn YHWH så heligt att det inte fick uttalas högt, av vördnad och för att undvika missbruk. Det framgår bland annat av:

- *"Du skall inte missbruka Herrens, din Guds, namn, ty Herren skall inte låta den bli ostraffad som missbrukar hans namn."* (2 Mosebok 20:7)
- *"Den som förbannar sin far eller mor skall döden dö."* (3 Mosebok 20:9)

– vilket visar hur heligt man såg på lydnaden inför Guds namn och bud. Psalmisten skriver:

- *"Så skall man veta att ditt namn är Herren, du allena den Högste över hela jorden."* (Psalm 83:18)

I vardagligt tal användes ofta titlar som *Adonai* ("Herren") eller *HaShem* ("Namnet") för att undvika att uttala YHWH direkt.

Jesus – Guds namn uttalbart och tillgängligt

Namnet Jesus (hebreiska *Yehoshua* eller *Yeshua*) betyder "Herren är frälsning" eller "YHWH räddar". Det är viktigt att förstå att namnet Jesus är ett personligt namn, men också en teologisk term som bär Guds namn och löftet om frälsning. Jesus är alltså inte helt enkelt "YHWH" i bokstavlig mening, utan hans namn visar på Guds väsen som förkroppsligad i mänsklig gestalt. När ängeln säger till Josef:

- *"Du skall ge honom namnet Jesus, ty han skall frälsa sitt folk från deras synder."* (Matteus 1:21)

visar det att Jesu namn är en direkt förkroppsligande av Guds frälsande väsen och löfte. Genom Jesus blir Guds heliga, outsägliga namn nåbart och uttalbart för oss människor.

Jesu namn är Guds namn i Nya Testamentet

Filipperbrevet 2:9–11 förklarar:

- *"Därför har Gud upphöjt honom över allting och gett honom namnet över alla namn, för att i Jesu namn ska alla knän böjas, i himlen och på jorden och under jorden, och att varje tunga ska bekänna att Jesus Kristus är Herre (Kyrios), till Guds Faders ära."*

I Gamla Testamentet översattes YHWH ofta med det grekiska ordet *Kyrios* ("Herren"). Detta ord är mer än en titel – det är en sammanfattning av all gudomlig auktoritet och ära. När Jesus kallas *Kyrios* i Nya Testamentet, är det en förklaring att han är den levande och sanna Guden, närvarande i världen. De tidiga judekristna såg detta som en stark bekräftelse på Jesu gudomlighet och auktoritet.

Apostlagärningarna 4:12 säger:

- *"Hos ingen annan finns frälsningen. Inte heller finns det något annat namn under himlen som givits åt människor genom vilket vi måste bli frälsta."*

Det är alltså Jesu namn som bär hela Guds frälsningsmakt.

I Johannes 1:1–3 beskrivs Jesus som Ordet (*Logos*):

- *"I begynnelsen var Ordet, och Ordet var hos Gud, och Ordet var Gud... Allt blev till genom det."*

Genom inkarnationen – när Ordet blev människa i Jesus – blir Guds namn och väsen synligt och tillgängligt för oss. I Johannes 17:6 och 26 uttrycker Jesus i en bön från sin mänskliga natur till sin gudomliga natur:

- *"Jag har uppenbarat ditt namn för de människor som du gav mig ur världen."*
- *"Jag har uppenbarat ditt namn för dem, och jag skall fortsätta uppenbara det, för att kärleken som du har haft till mig ska vara i dem och jag i dem."*

Jesus är alltså den som uppenbarar Guds namn – och därmed Guds väsen – för världen.

Dop i Faderns, Sonens och den Helige Andes namn

Jesus säger i Matteus 28:19:

- *"Gå därför och gör alla folk till lärjungar och döpa dem i Faderns och Sonens och den helige Andes namn."*

Ordet *namn* står i singular, vilket understryker den gudomliga enheten hos Fadern, Sonen och den Helige Ande – tre "personer", en Gud. Dessa termer är våra mänskliga sätt att förstå och uttrycka den obegripliga Guds verklighet.

Att be i Jesu namn – att närma sig Gud genom den väg han själv öppnat

I grunden visar dessa ord att det är en och samma Gud vi vänder oss till, oavsett vilken aspekt vi riktar vår bön eller tillbedjan till. Att be till Fadern, säga "Jesus, hjälp mig" eller be om Andens ledning är alla sätt att rikta sig till samma eviga "Jag".

Att be i Jesu namn är inte bara en formel, utan en gåva och ett sätt för oss människor att komma in i gemenskapen med Gud som Jesus själv öppnat för oss – det namn som alltid varit hans eget. Namnet Jesus är inte bara symboliskt utan bär också verklig kraft i det kristna livet.

Vi ser i Apostlagärningarna och evangelierna hur namnet Jesus används med auktoritet vid bön, botande och förlåtelse, vilket vittnar om att Guds namn är levande och verksam.

Sammanfattande bibelställen för vidare reflektion:

- *"Jag är den jag är."* – Guds eviga och oföränderliga "Jag" (2 Mosebok 3:14).
- *"Jag är Herren, det är mitt namn; min ära ger jag inte åt någon annan, min berömmelse ger jag inte åt bildstoder."* (Jesaja 42:8)
- *"Så skall man veta att ditt namn är Herren, du allena den Högste över hela jorden."*
- Filipperbrevet 2:9–11 *"Därför har Gud upphöjt honom över allting och gett honom namnet över alla namn..."* (Psalm 83:18)
- *"I begynnelsen var Ordet, och Ordet var hos Gud, och Ordet var Gud... Allt blev till genom det."* (Johannes 1:1–3)
- *"Jag är vägen, sanningen och livet. Ingen kommer till Fadern utom genom mig."* (Johannes 14:6)

Att avbilda Gud genom Jesus – en extra reflektion

Innan inkarnationen var det strikt förbjudet att göra bilder av Gud, eftersom Gud är osynlig och helig (2 Mosebok 20:4–5). Men genom inkarnationen blev Gud synlig i mänsklig gestalt i Jesus Kristus – den enda sanna och fullkomliga avbilden av den osynlige Gud (Kol 1:15). Därför kan vi avbilda Jesus i konst och bilder utan att bryta mot det budet.

Inkarnationen öppnar för en sann och rättfärdig avbildning av Gud, som tidigare inte var möjlig. Dock ska vi alltid komma ihåg att Jesus är den enda sanna avbilden av Gud, och inga bilder eller representationer får gå bortom det som Gud själv uppenbarat i honom. Hebreerbrevet 1:3 säger också:

- *"Han är den härlighetens avbild och är den osynlige Gudens avtryck, och han bär allt med sin mäktiga ords kraft."*